

Valvontatoimen jaosto

24.11.2022

VANK-V 4/2022

Aika 24.11.2022 klo 13:00–15.00

Paikka Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Opastinsilta 12 B Helsinki, 2 krs nh Saturnus/Uranus

Läsnä	Kerttula Tuiri (pj)	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
	Berlin Titta	Maa- ja metsätalousministeriö
	Karhu Nelli	Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
	Mattila Hannu	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
	Mäki-Lohiluoma Juho	Elinkeinoelämän keskusliitto EK
	Neffling Jonna	Tulli
	Orreveläinen Pasi	Säteilyturvakeskus STUK
	Torniainen Merja	Ruokavirasto
	Valvisto Tarja (siht.)	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
Esityksen pitäjät	Eklund Jukka	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
	Kulunen Lauri	Päivittäistavarakauppa ry
	Pääkkönen Anna	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 13.00.

2 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokous todettiin laillisesti kokoon kutsutuksi, mutta läsnäolijoiden vähyyden vuoksi ei päätösvaltaiseksi.

3 Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin.

4 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen VANK-V 3/2022, 4.10.2022 pöytäkirja.

5 Toimintakertomuksen hyväksyminen

Hyväksyttiin T-jaoston toimintakertomus.

6 Tunnen tuotteeni - oppimispalvelu

Tunnen tuotteeni -oppimispalvelu, ylitarkastaja Jukka Eklund, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes:

Tunnen tuotteeni -oppimispalvelu on tarkoitettu yrityksille, jotka haluavat kehittyä yhä vastuullisemmiksi sekä osoittaa tuntevansa tuotteitaan koskevat vaatimukset. Oppimispalvelu on tehty helpottamaan tuoteturvallisuuslainsäädännön omaksumista. Palvelua voi käyttää esimerkiksi työntekijöiden perehdyttämiseen, osaamisen kehittämiseen ja ylläpitämiseen sekä reklaamaatiojärjestelmän kehittämiseen.

Palvelussa on tällä hetkellä oppimismateriaalia leluista, henkilönsuojaimista, kaasulaitteista, koneista, sähkölaitteista ja yleisistä kulutustavaroista. Tulossa on lisäksi oppimismateriaalia kauneudenhoitoalalta sekä rakennustuotteista. Palvelun ulkoasu on myös uudistettu.

Palvelussa on kaikille avoin oppimismateriaali. Palvelussa on myös mahdollista suorittaa Tunnen tuotteeni -merkki, joka kertoo vastuullisesta yrityksestä. Merkin suorittaneet yritykset ovat nähtävissä palvelussa. Oppimispalvelun osoite on tunnetuotteeni.fi. Tukes toivottaa myös muut virastot ja sidosryhmät tervetulleiksi kehittämään oppimispalvelua.

Käydyssä keskustelussa todettiin, että myös muilla virastoilla on käytössä oppimispalveluja ja että on keskusteltu, tulisiko viranomaisilla olla yhteinen oppimispalvelu. Keskusteltiin myös, että Tunnen tuotteeni -oppimispalvelusta voisi kertoa Valtakunnallisilla yrittäjäpäivillä. Tällä hetkellä oppimispalvelun kehittämiseksi on tehty yhteistyötä Uusyrityskeskuksen ja kauneudenhoito- ja kosmetiikka-alan kanssa. Oppimispalvelua on kehitetty erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille.

Esitetyt diat on toimitettu sähköpostilla 28.11.2022 jaoston jäsenille.

7 Teollisuuden alan varautuminen mahdollisiin sähkökatkoksiin tulevana talvena

Teollisuuden alan varautuminen mahdollisiin sähkökatkoksiin tulevana talvena, ylitarkastaja Anna Pääkkönen, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes:

Talven mahdolliset sähkökatkokset eivät ole Suomessa uusi ilmiö. Äkilliset sähkökatkokset ja niihin varautuminen ovat osa teollisuuden normaalitoimintaa. Osa teollisuusyrityksistä on sähkön osalta yliomavaraisia (esim. sellutehtaat). Osa yrityksistä kuuluu kysyntäjoustojärjestelmään eli pudottavat kuormaa Fingridin pyytäessä (esim. kuivurit, jauhimet). Osalla yrityksistä on käytettävissä oma varavoi-mälähde. Mahdollisten sähkökatkojen varalta teollisuuden kriittiset turvajärjes-telmät ovat yleensä akkuvarmennettuja.

Varautumisesta huolimatta mahdollisia ongelmia voi aiheutua sähkökatkosten aiheuttamista laiterikoista, tuotteen jähmettymisestä putkistoon tai muottiin sekä prosessin alas- ja ylösajon viemästä ajasta.

Käydyn keskustelun yhteydessä Tuiri Kerttula esitteli Tukesin verkkosivuilla ole-vaa tietopakettia energian saatavuushäiriöihin varautumisesta [Energian saata-vuushäiriöt | Turvallisuus- ja kemikaalivirasto \(Tukes\)](#).

Esitetyt diat on toimitettu sähköpostilla 28.11.2022 jaoston jäsenille.

8 Kaupan alan varautuminen mahdollisiin sähkökatkoihin tulevana talvena

Kaupan alan varautuminen mahdollisiin sähkökatkoihin tulevana talvena, val-miuspäällikkö ja Kauppa- ja jakelupoolin poolisihteeri Lauri Kulonen, Päivittäistä-varakauppa PTY ry:

Päivittäistavarakauppa toimii tällä hetkellä normaalisti ja päivittäistavaroiden saa-tavuus on normaalilla tasolla. Huoltovarmuuden Kauppa- ja jakelupooli (jäljem-pänä KJP) seuraa aktiivisesti alkutuotannon ja elintarviketeollisuuden tilanneku-via, energiansäästötilannetta, energian hintoja sekä sähköpulan riskiä. Tällä het-kellä toimialaa ei ole mainittu TEMin 2.11.2022 esityksessä VNa:ksi kriittisten säh-könkäyttöpaikkojen määrittämisestä.

Kaupan liitto ja PTY ovat laatimassa kaupan alalle ohjeita varautumisesta sähkö-katkoihin (ohje valmiina 30.11.2022 mennessä). Kaupan liitto on lisäksi järjestä-mässä alalle webinaarin 8.12.2022 sähkökatkoihin varautumisesta.

KPJ:n vetämässä Päivittäistavarahuollon varautumisen kehittämisprojektissa (PTH-projekti 2017–2020) on selvitetty toimialan varautumisen nykytilaa ja kehit-tämismahdollisuuksia sekä laadittu päivittäistavarakaupan myymälöille ohjeet sähkökatkoksiin ([Toimintaohje sähkökatkostilanteessa](#)).

Kaupan varautumisessa sähkökatkoihin joudutaan ottamaan huomioon elintarvikelogistiikka kauppaan, elintarviketurvallisuus (mm. ehjä kylmäketju), viestintä, jätehuolto ja toimivat ICT-, tilaus- ja maksujärjestelmät, sähköön saatavuus, siivous, kiinteistö- ja pelastusturvallisuus, kiinteistön kunto ja ylläpito, koulutus ja harjoittelu, lämmitys- ja jäähdytysenergia, sisälogistiikka, verkostot ja sopimuksiin perustuva varautuminen, vesihuoltopalvelut sekä yrityksen jatkuvuussuunnitelman jalkautus myymälätasolle.

Huoltovarmuuskeskus on käynnistänyt Toimintavarma myymäläverkosto -projektin vuosiksi 2021–2027. Projektin tavoitteena on varmistaa, että kansalaisten on mahdollista hankkia välttämättömät päivittäistavarat myös vakavan häiriötilanteen, kuten sähkökatkoksen aikana, viimeistään 72 tunnin kotivaran ehdyttyä. Projektin suunnitteluun ja toteutukseen osallistuu myös PTY:n luotsaama kauppa- ja jakelupooli. Sovellettavia keinoja on tunnistettu ja testattu edellä mainitussa PTH-projektissa vuosina 2017–2020. Myymälän toimintaa on mahdollista jatkaa sähkökatkon aikana varavoimakoneen (joko siirrettävän tai kiinteän) avulla sekä vähintään rajoitetusti toimivien ICT-yhteyksien ja vähittäismaksujärjestelmien (kortti- ja käteismaksaminen) avulla. Lisäksi tulee varmistaa myytävien tuotteiden saatavuus. Tavoitteena on varustaa varavoimakoneilla n. 300 myymälää. Tällöin kansalaisten etäisyys kauppaan olisi enimmillään noin 50 km ja harvaan asutuilla alueilla 150 km. Projekti on tarkoitus toteuttaa vaiheittain alue kerrallaan.

Esitetyt diat on toimitettu sähköpostilla 28.11.2022 jaoston jäsenille.

9 Muut asiat

Koko VANKin päätöskokous on keskiviikkona 14.12.2022 klo 13 – 14:30 Sisäministeriössä neuvottelutilassa Kruunu (Kirkkokatu 12 Helsinki).

10 Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi kello 15:05. Puheenjohtaja kiitti jaoston jäseniä kuluneesta kaudesta.

Pöytäkirja on hyväksytty kirjallisella menettelyllä.

Tarja Valvisto
V-jaoston sihteeri

Liitteet	Tunnen tuotteeni -oppimispalvelu Teollisuuden varautuminen sähköpulaan Kaupan alan varautuminen mahdollisiin sähkökatkoksiin tulevana talvena
Jakelu	Valvontatoimen jaoston jäsenet
Tiedoksi	Vaatimustenarviointiasiain neuvottelukunnan jäsenet ja sihteeristö